

Enerji oyunlarında SON PERDE

Bugün dünyanın içerisine hızla çekildiği küresel krizin temel sebebini enerji politikaları oluşturmaktadır. Enerji, önümüzdeki yüzyıl yerkürenin alacağı yeni boyutun açıklanabilir tek anahtarı olacaktır. Dünyanın ve bölgenin dışında ülkemizin de temel sorunu enerji politikalarıdır. Hükümetin enerji politikaları ve uygulamaları hepimizin geleceğini ve kaderini belirleyecektir.

Duy Vatandaş DUY! Elektrik Zammının Niye Yapılacağını DUY!

22 Temmuz genel seçimler öncesi dört yıldır elektriğe zam yapmadıklarını iddia eden AKP hükümeti, bir süredir elektriğe zammı konuşuyor. Enerji Bakanı tarafından çeşitli basın organlarında da yer bulan elektrik zammı talebi, en son Devlet Bakanı Mehmet Şimşek tarafından, elektrik fiyatlarına maliyetleri karşılayacak oranda zam yapılacağı ve 2008'in ilk yarısında otomatik fiyat sistemine geçileceği ifade edilerek karşılandı. Üç adımda özetlenen yeni stratejilerinin birinci adımının elektrik zammı, ikincisinin otomatik fiyat ödemesi ve üçüncüsü ise arz güvenliğinin sağlanması için sektöre yatırımların çekilmesi olarak özetleniyor.

İstanbul Serbest Muhasebeci Mali Müşavirler Odası (SMMM) tarafından hazırlanan enerji raporunda, sektörde devlet kurumlarının Dengeleme Uzlaşma Yönetmeliği (DUY) nedeniyle zararının 700-800 milyon YTL'ye ulaştığı bildirilmektedir. Şimdi sormak isteriz; bu kamu zararının gerekçesi nedir ve bu zarar nereden ve kimlerden

çıkarılacaktır?

DUY uygulamasının yapıldığı son bir yılda Türkiye'nin bir yıllık elektrik tüketiminin yaklaşık 175 milyar kwh olduğuna dikkat çekilen raporda, buna göre son bir yılda tüketilen elektriğin yüzde 8-10'una tekabül eden 15-17 milyar kilovat saatlik bölümün DUY'dan sağlandığı, özel üreticilerden 15 YKr / kwh karşılığında alınan elektriğin TEDAŞ tarafından tüketiciye 12 YKr / kwh karşılığında satıldığı, bu fiyatın içinde 2 YKr amortisman bedeli olduğu dikkate alındığında TEDAŞ'ın satış fiyatının 10 YKr olduğu kaydedilmektedir. Raporda zararın TEDAŞ, TEİAŞ ve EÜAŞ bilançolarına yansıtıldığını, bu kuruluşların aynı zamanda Özelleştirme İdaresi Başkanlığı'nın yönetiminde bulunduğunu ifade edilmektedir.

BOTAŞ'da soruşturma yapılan kişi sayısının 32'ye çıktığı ifade edilmektedir. Bugün yapılacak elektrik zammının TEDAŞ'ın ve BOTAŞ'ın kamu zararlarını kapatmaya yarayacağı açıktır. Yönetim krizinin bedeli yurttaşların cebine ve üretim işletmelerinin maliyetlerine

yüklenilmektedir. Üretimden hızla uzaklaşan ekonomik yapı, bir darbe de elektrik zammından alacaktır. Düşünülen önce güzelleştirme, sonra özelleştirme!

Arz Güvenliği ve Elektrik Kesintileri

1 Temmuz elektrik kesintisi ve 2007 yılının yaz aylarında yaşanan elektrik kesintileri ile arz güvenliği sorunu ülkemizin önemli bir enerji sorunu haline gelmiştir. 4628 gibi enerji yasaları ile kamunun elektrik üretimindeki yatırımların önü kesilirken, sanayicimiz elektriği (yaklaşık 8-9 cent / kwh)_pahalıya kullanırken mevcut elektriğin Kuzey Irak'a satışındaki zarar ise anlaşılır değildir. Arz güvenliği ile ülkemiz sıkıntı içinde yaşarken niçin Kuzey Irak'ın elektriği (yaklaşık 4-5 cent / kwh) elektriği kesilmez?

Şubemizin 5 Temmuz 2007 tarihinde yapmış olduğu basın açıklamasında da konuya değinilmiştir. Cumhurbaşkanlığı Devlet Denetleme Kurulu'nun Irak'a Elektrik satan Kartet Firmasının devlete vermiş olduğu zararın miktarını 12 Milyon \$ olarak

açıklamıştır. Terör örgütü ve destekçileri ile ilgili söylenenler ile bu yapılan uygulama çelişkisi bugün daha da ortaya çıkmıştır.

1 Kasım, Lisans'ta Son Gün

Odamız enerji politikaları kapsamında Yenilenebilir enerji kaynaklarının geliştirilmesinden yanadır. Bunun için bir önceki dönem yasalaşan yenilenebilir enerji kanunu ve yatırımcıların girişimlerinin desteklenmesini benimsemiştir.

Enerji Piyasası Düzenleme Kurulu, 10 Ekim 2007 tarihli ve 26669 sayılı yayınlanan Resmi Gazeteye göre, rüzgar ve güneş enerjisine dayalı lisans başvurularının 01/11/2007 günü sonlandırmaktadır. Hangi firmalara, nasıl lisanslar verilecektir?

Yenilenebilir Enerji Kaynaklarının Elektrik Enerjisi Üretimi Amaçlı Kullanımına İlişkin Kanun'un 8. maddesi "Orman veya Hazinesin özel mülkiyetinde ya da Devletin hüküm ve tasarrufu altında bulunan her türlü taşınmazın bu Kanun kapsamındaki yenilenebilir enerji kaynaklarından elektrik enerjisi üretimi yapmak amacıyla kullanılması halinde, bu araziler için Çevre ve Orman Bakanlığı

veya Maliye Bakanlığı tarafından bedeli karşılığında izin verilir, kiralama yapılır, irtifak hakkı tesis edilir veya kullanma izni verilir. Yatırım döneminde izin, kira, irtifak hakkı ve kullanma izni bedellerine yüzde elli indirim uygulanır. Orman arazilerinde ORKÖY ve Ağaçlandırma Özel Ödenek Gelirleri alınmaz." diye belirtilmektedir. Bu maddeye göre, yatırım yapacak firmaların işlevlerini doğru kullanımı nasıl denetlenecektir?

Kurun düşük olması ithal girdiyle dışa bağımlılığımızı arttırmakta (doğalgaz ve ithal kömür) ve kullanımını teşvik edip yerli ve yenilenebilir enerji kaynaklarımızın kullanımını engellemektedir. Yenilenebilir enerji kaynakların geliştirilmesi ve teşviği için yerli sanayimizin gelişmesini özendirici (tribün, jeneratör vb. imalatı), istihdam arttırıcı çalışmalar yapılmalıdır.

Nükleer İnadına Son!

Nükleer santral kurulmasına ilişkin yasa, değişiklikler yapılarak TBMM Enerji Komisyonu'nda kabul edilmiştir. Ayrıca, Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanı Hilmi Güler, elektrik iletimi hariç, elektrik dağıtım ve üretiminin tümünü özelleştireceklerini, bu çerçevede yapılması durumunda nükleer santral da özelleştireceklerini söylemektedir.

Komisyonunda kabul edilen öneriler doğrultusunda yasanın yürürlüğe girmesinin ardından bir ay içinde TAEK kriterleri belirleyecek ve Türkiye Elektrik Ticaret A.Ş. (TETAŞ) santral yapımı için yarışma açacaktır. Gelen teklifler TAEK tarafından elemeyen geçirildikten sonra TETAŞ elektrik fiyatı açısından en uygun teklifi belirleyecektir. Bakanlar Kurulu'nun

onaylamasının ardından seçilecek teklifi veren şirketle sözleşme imzalanacak. TETAŞ, santralin işletmeye girmesini izleyen 15 yıl boyunca nükleer santralde üretilen elektriği satın alacak. TETAŞ satın aldığı elektriği dağıtım ve toptan satış şirketlerine, pazar payları oranında dağıtarak satacak. Nükleer atıklarının bertaraf edilmesi ve ekonomik ömrünü dolduran santralin sökülmesi için iki ayrı hesap açılacak. Santral işletilecek şirket bu iki hesaba her ay, sattığı elektriğe bağlı olarak kilovat saat başına 15'er cent para yatıracağı ifade edilmektedir.

Yukarıda bahsettiğimiz sorunlar çözülmeden karşımıza nükleer santral sorunu çıkarılmaktadır. Her zaman belirttiğimiz ve yukarıda da açık şekilde gösterdiğimiz üzere enerji krizi değil enerjide yönetim krizi vardır. Bugün enerjinin doğru, planlı ve adil yürütülmesi üzerine bir politik hattın değil bunun yerine serbestleşme ve özelleştirme üzerine kurulu bir politik hattın hakim kılındığı görülmektedir.

Bizler, Elektrik Mühendisleri Odası Bursa Şubesi Yönetim Kurulu olarak, enerji oyunlarındaki son perdenin bilgisini kamuoyunun dikkatine sunmak istedik. Bu sektörün meslek odası olarak, çözümün parçası olduğumuzu bilerek, Türkiye'nin karanlıkta kalmaması için oyunları açık etmeye devam edeceğiz.

